

บันทึก

เรื่อง หารือปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ อก. ๐๗๐๑/๖๑๔๙ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า โดยที่มาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ ได้บัญญัติให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะทำการยึดหรืออายัดผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะไม่เป็นไปตามกฎหมาย ตลอดจนให้อำนาจคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่จะสั่งดำเนินการกับผลิตภัณฑ์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำการยึดหรืออายัดไว้ได้ นั้น

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมีปัญหาที่ใครจะขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาวินิจฉัย ดังต่อไปนี้

๑. ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำการยึดหรืออายัดไว้ และส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนพิจารณาดำเนินคดีนั้น ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวจะตกเป็น

๒. ในกรณีที่ผลิตภัณฑ์ใดตกเป็นของกลาง ถ้าผู้ทำหรือผู้นำเข้าขอทำผลิตภัณฑ์นั้นให้สิ้นสภาพโดยไม่รอฟังผลคดี คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะมีอำนาจสั่งดำเนินการตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ ได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

๓. โดยที่มาตรา ๔๖ ดังกล่าวบัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่จะสั่งให้ผู้ทำหรือผู้นำเข้า ทำผลิตภัณฑ์ให้สิ้นสภาพ คำว่า "ทำให้สิ้นสภาพ" ตามมาตรานี้มีความหมายแคไหน เพียงไร ยกตัวอย่างเช่นในการทำเหล็กเส้นเสริมคอนกรีตให้สิ้นสภาพจะต้องทำอย่างไร จึงจะถือว่าเป็นการสิ้นสภาพตามกฎหมาย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยได้ฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรมแล้ว เห็นว่า

๑. การที่พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจทำการยึดหรืออายัดผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมซึ่งมีเหตุอันสมควรเชื่อได้ว่าไม่เป็นไปตามมาตรา ๔๔^๑ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐาน

^๑มาตรา ๔๔ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ผลิต เก็บ หรือจำหน่ายผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในระหว่างเวลาทำการหรือยานพาหนะที่บรรทุกผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เพื่อตรวจสอบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหรือการทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมว่าได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่และนำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและวัสดุที่จะใช้ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในปริมาณพอสมควรไปเป็นตัวอย่างเพื่อการตรวจสอบ

(๒) ยึดหรืออายัดผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะ

ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๒ นั้น ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวจะตกเป็นของกลางในคดีหรือไม่ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) เห็นว่า การที่จะพิจารณาว่าสิ่งใดเป็นของกลางในคดีหรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาตามมาตรา ๑๓๑^๒ และมาตรา ๑๓๒^๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งให้อำนาจพนักงานสอบสวนที่จะรวบรวมหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับความผิด และเพื่อประโยชน์แห่งการรวบรวมหลักฐานดังกล่าว พนักงานสอบสวนมีอำนาจค้นยึดอายัดหรือหมายเรียกเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งต่าง ๆ ที่พนักงานสอบสวนเห็นว่าอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีได้ ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าสิ่งของที่จะเป็นของกลางในคดีนั้น จะต้องเป็นสิ่งของที่พนักงานสอบสวนได้ดำเนินการเพื่อให้ได้มาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้วเท่านั้น แต่ตามข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ปรากฏว่า ผลิตภัณฑ์เหล็กเส้นดังกล่าวยังมิได้มีการส่งมอบแก่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนได้ใช้อำนาจดำเนินการดังกล่าวแต่อย่างใด ดังนั้น จึงยังถือไม่ได้ว่าผลิตภัณฑ์ดังกล่าวนั้นตกเป็นของกลางในคดีแล้ว

๒. ปัญหาที่ว่าในกรณีนี้ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวตกเป็นของกลางในคดีแล้ว คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๔๖^๔ แห่ง

(ก) ไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๐ ทวิ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๑ ทวิ มาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง

(ข) ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๒๐ ทวิ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๑ ทวิ วรรคสอง หรือ

(ค) เป็นผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ใช้หรือแสดงเครื่องหมายมาตรฐานอันเป็นการฝ่าฝืน มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๓๕

^๒ มาตรา ๑๓๑ ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมหลักฐานทุกชนิดเท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกกล่าวหาและเพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำความผิด และพิสูจน์ให้เห็นความผิด

^๓ มาตรา ๑๓๒ เพื่อประโยชน์แห่งการรวบรวมหลักฐาน ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจตัวผู้เสียหายเมื่อผู้นั้นยินยอม หรือตรวจตัวผู้ต้องหา หรือตรวจสิ่งของหรือที่ทางอันสามารถอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ ให้รวมทั้งถ่ายภาพถ่าย แผนที่หรือภาพวาดจำลอง หรือพิมพ์ลายนิ้วมือลายมือหรือลายเท้า กับให้บันทึกรายละเอียดทั้งหลายซึ่งน่าจะกระทำให้คดีแจ่มกระจ่างขึ้น

(๒) ค้นเพื่อพบสิ่งของซึ่งมีไว้เป็นความผิด หรือได้มาโดยการกระทำความผิดหรือได้ใช้หรือสงสัยว่าได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ แต่ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยกัน

(๓) หมายเรียกบุคคลซึ่งครอบครองสิ่งของ ซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้แต่บุคคลที่ถูกหมายเรียกไม่จำเป็นต้องมาเอง เมื่อจัดส่งสิ่งของมาตามหมายแล้ว ให้ถือเสมือนว่าได้ปฏิบัติตามหมาย

(๔) ยึดไว้ซึ่งสิ่งของที่ค้นพบหรือส่งมามากกล่าวไว้ในอนุมาตรา (๒) และ (๓)

^๔ มาตรา ๔๖ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๔๔ (๒) นั้น ให้คณะกรรมการมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ ฝ่าฝืนมาตรา ๓๕ หรือเป็นกรณีที่ไม่ปฏิบัติ

พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือไม่ว่ากรณีใดๆ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) เห็นว่า เมื่อพนักงานสอบสวนได้รับมอบผลิตภัณฑ์นั้นตามมาตรา ๑๓๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว อำนาจในการดำเนินการต่างๆ ย่อมเป็นดุลพินิจของพนักงานสอบสวนเท่านั้นที่จะพิจารณาว่าสิ่งใดจะต้องใช้เพื่อเป็นหลักฐานในการดำเนินคดีหรือไม่ คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะใช้อำนาจตามมาตรา ๔๖ กับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมดังกล่าวอีกไม่ได้ภายหลังที่พนักงานสอบสวนได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๓๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว

๓. คำว่า “ทำให้สิ้นสภาพ” ตามมาตรา ๔๖ ดังกล่าวนั้น หมายความว่า การกระทำด้วยประการใด ๆ ให้ของนั้นไม่มีสภาพเป็นผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมชนิดที่กำหนดมาตรฐานโดยพระราชกฤษฎีกา

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม ๒๕๖๓

ตามมาตรา ๑๖ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ คณะกรรมการอาจสั่งให้ทำลายเครื่องหมายมาตรฐาน หากไม่สามารถทำลายเครื่องหมายมาตรฐานให้หลุดพ้นจากผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้ก็อาจสั่งให้ทำลายผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นให้สิ้นสภาพ

(๒) ในกรณีที่มิปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๑ หรือฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๒๐ ทวิ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๑ ทวิ วรรคสอง คณะกรรมการอาจสั่งให้ทำลายผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมให้สิ้นสภาพ หรือในกรณีที่นำเข้าอาจสั่งให้ส่งกลับคืนไป ถ้าไม่ส่งกลับคืนไปก็อาจสั่งให้ทำลายผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นให้สิ้นสภาพ หรืออาจสั่งให้รอไว้เพื่อให้ผู้ทำหรือผู้นำเข้าขอรับใบอนุญาต หรือขอรับอนุญาตก่อนได้

(๓) ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๙ คณะกรรมการอาจสั่งให้ทำลายผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมให้สิ้นสภาพ หรือในกรณีที่นำเข้าอาจสั่งให้ส่งกลับคืนไป ถ้าไม่ส่งกลับคืนไปก็อาจสั่งให้ทำลายผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นให้สิ้นสภาพ

ทั้งนี้ โดยให้ผู้รับใบอนุญาต ผู้ทำ หรือผู้นำเข้า แล้วแต่กรณี เสียค่าใช้จ่าย